

*ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ 2014-2020 г.*

*НА
ОБЩИНА СТАМБОЛОВО*

2016 г.

Общинският план за развитие на Община Стамболово за периода 2014-2020 година е разработен, съгласно изискванията на Закона за регионално развитие, Правилника за неговото прилагане и методическите указания за разработване на Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Приет е с решение на Общински съвет – Стамболово № 342 по Протокол № 34 от 12.12.2013 г.

Общинският план за развитие 2014-2020 г. е водещ средносрочен стратегически и програмен документ, който очертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано местно развитие, като отчита специфичните характеристики, възможности, ресурси и потенциал на общината.

Той е съобразен с националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионалните планове за развитие от ниво 2 (2014-2020), Областните стратегии за развитие (2014-2020), Общинските планове за развитие (2014-2020) одобрени със заповед на Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Планът представлява отправна точка за насочване на усилията на общинското ръководство и всички заинтересовани страни в общината за постигане на целите за развитие, за да се превърне стратегическото планиране в основен действащ инструмент за развитие на общината.

Съдържание на доклада:

1. Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие (ОПР) и в частност промените в социално-икономическите условия в общината.
2. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от ОПР.
3. Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ОПР, в т.ч. по отделните мерки и резултатите.
4. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Основната цел на настоящия доклад е да представи обща картина на изпълнението на ОПР на Община Стамболово през 2016 г. Наблюдението на изпълнението на отделните приоритети на общинския план за развитие е осъществено, чрез прилагане на основни и специфични индикатори, като е анализиран напредъка по целите и приоритетите на ОПР на Община Стамболово за 2016г.

I. Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие.

Той определя целите и приоритетите за развитието на община Стамболово като елемент на развитието на страната.

Общинския план за развитие на Община Стамболово е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие, Националната стратегия за регионално развитие и Областната стратегия за развитие на Област Хасково. Общинският план за развитие цели да създаде условия за балансирано устойчиво развитие на общината, чрез осигуряване възможности за растеж на заетостта и доходите на населението и засилване на нейното партньорство с общини от други региони и страни.

Програмата за реализация на общинския план за развитие (ПРОПР) цели да планира конкретни програми и дейности, които да се включат в Регионалния план за развитие и Националната оперативна програма за регионално развитие, за да се обезпечи тяхното бъдещо финансиране.

Общинският план за развитие (ОПР) 2014-2020г. на Община Стамболово отчита и се съобразява с моделите за устойчиво развитие, които предполагат интегрирането на екологичните аспекти с петте големи движещи сили на развитието: индустрия, енергетика, селско стопанство, транспорт и туризъм. Ето защо ОПР 2014-2020г. е насочен към:

- Съчетаване целите на икономическото и социално развитие с тези за опазване на околната среда
- Откриване, съхраняване и стимулиране на всички положителни процеси и тенденции, които благоприятстват устойчивото развитие на селските райони
- Изграждане на съвременна инфраструктура и комуникации, които увеличават възможностите и благосъстоянието на местното население
- Съхраняване на историческото и културно наследство и традиции, и тяхното използване като опора на движението към устойчивост и осигуряване на приемственост в развитието
- Активизиране на гражданското участие и партньорството при изготвянето и прилагането на плана
- Справедлива равнопоставеност между хората от различните етнически и социални групи
- Стимулиране появите на предприемачество, алтернативни производства и туризъм ориентирани към философията на устойчивото развитие.

Общинският план за развитие за периода 2014-2020 г. е основният документ за определяне на дългосрочните цели и приоритети на местната политика на общината. Той дава стратегическите направления и равнища на регионалната политика и представлява отправна точка за усвояване на европейските програми и проекти, отнасящи се до местното и регионалното развитие.

По-конкретно задачите на ОПР 2014-2020 г. са:

- Да определи стратегическите цели на общинското развитие;
- Да очертае изпълнима стратегия за постигане на тези цели чрез определяне на основните приоритетни направления на местното развитие, институционалното и финансовото осигуряване на плана;
- Да набележи различни междуобщински и регионални инициативи, които да подобрят регионалните и секторните политики в района за планиране;
- Да приобщи всички заинтересовани страни към изпълнението на политиките, заложи в ОПР 2014-2020 г.

Възможностите за развитие на Община Стамболово очертават визията за нейното бъдеще в средносрочен и дългосрочен план. Община Стамболово да се превърне в просперираща община, осигуряваща висок жизнен стандарт на своите жители в областта на промишлено-аграрния и туристическия сектор, на базата на динамична икономика основана на знанието, запазвайки богатото си културно-историческо и природно наследство в съответствие с принципите на устойчивото развитие

Приоритет 1. Повишаване на конкурентноспособността на селскостопанския сектор и на сектора на рибарството и аквакултурите.

Цел 1.1. Стабилизиране и модернизиране на селското стопанство и развитие на горското стопанство.

Цел 1.2. Борба с пожарите, наводненията, неблагоприятните климатични дадености и вредителите.

Приоритет 2. Постигане на интелигентен икономически растеж и икономическо сближаване чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на инвестициите и повишаване качеството на човешкия ресурс.

Цел 2.1. Стимулиране дейността на частния сектор и МСП в общината.

Цел 2.2. Развитие и привличане на вътрешни и чужди инвестиции по програми и проекти за трансгранично, европейско и международно сътрудничество.

Цел 2.3. Подпомагане развитието на културен, селски, винен и екотуризъм.

Цел 2.4. Интензифициране на процеса, създаващ работни места.

Приоритет 3. Интегрирано развитие на общината чрез изграждане на инфраструктурни мрежи и услуги, обезпечавачи по-висок стандарт на живота.

Цел 3.1. Подобряване състоянието на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура в областта на социалните, здравните услуги и отдиха.

Цел 3.2. Подобряване състоянието на учебните заведения и стимулиране на иновационните подходи в работата с учениците.

Цел 3.3. Създаване на условия за спорт, туризъм, отдих и забавления.

Цел 3.4. Съхраняване, развитие и популяризиране на културно-историческото наследство и спорта.

Приоритет 4. Подобряване на техническата инфраструктура, рехабилитация на уличната настилка, благоустрояване на обществената среда и пространства.

Цел 4.1. Подобряване качеството на услугата водоснабдяване и канализация.

Цел 4.2. Рехабилитация, модернизация на водохранителните зони, водохващанията, водоемите и пространствата около тях.

Цел 4.3. Изграждане и рехабилитация на пътната и улична мрежа и привеждането ѝ в съответствие с европейските стандарти.

Цел 4.4. Развитие и модернизация на съществуващата енергийна и телекомуникационна инфраструктура.

Цел 4.5. Изграждане и благоустрояване на свободните пространства и специализираните инфраструктури.

Приоритет 5. Подобряване качествата на околната среда, устойчиво използване на природните ресурси и превенция на климатичните промени.

Цел 5.1. Ефективно управление на отпадъците.

Цел 5.2. Превенция на климатичните промени и борба с техните последствия.

Приоритет 6. Опазване на биоразнообразието и екосистемите.

Цел 6.1. Опазване, съхраняване и възстановяване на биоразнообразието

Цел 6.2. Подобряване състоянието на околната среда.

Приоритет 7. Добро управление и публичност.

Цел 7.1. Подобряване достъпа и качеството на обществени услуги.

Цел 7.2. Осигуряване на актуални кадастрални карти и устройствени планове.

Цел 7.3 Публичност, информираност и партньорства.

Цел 7.4. Създаване на по-добра институционална среда.

Финансовите ресурси, за всеки приоритет са определени въз основа на съответната мярка, т.е., това са финансовите средства, с които един приоритет се изпълнява в средно срочен период и които позволяват набелязаните дейности /проекти/ да бъдат финансирани.

Основните групи финансови източници за финансиране на планираните дейности и проекти са:

- национални източници. Източниците на държавно ниво се дефинират като, средства от: републиканския бюджет, общинския бюджет и от търговски дружества с държавно или общинско участие;
- средства с източник Европейски съюз. Те се разделят на Структурни фондове и Кохезионен фонд;
- безвъзмездни средства от други източници;
- привлечени средства, чрез дългови инструменти.

II. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие.

Общинският план за развитие е отворена система. Веднъж приет, той остава относително “твърд” в стратегическата си насоченост и цели, но отворен и гъвкав – по отношение на мерките и възможностите за кандидатстване с проектни предложения.

Визията, определена в Общинския план за развитие (ОПР 2014-2020) на община Стамболово е „Създаване на привлекателна жизнена среда и качество на живот чрез устойчив растеж на малките и средни предприятия, земеделието, туризма и услугите, използвайки съхраненото културно-историческо и природно наследство”.

Визията на община Стамболово отразява специфика на развитие и изводи от SWOT анализа и възможностите за развитие.

В тази част на доклада са обобщени резултатите от изпълнението на мерките, предвидени в ОПР за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2015 г. и Програмата за реализация на ОПР за 2016 г. Следвана е структурата на плана – приоритети, специфични цели и мерки. По планираните приоритети състоянието е следното:

Приоритет 1. Повишаване на конкурентноспособността на селскостопанския сектор и на сектора на рибарството и аквакултурите.

Селското стопанство в община Стамболово бележи известен подем през последните години. Налице е ръст както в областта на растениевъдството, така в областта на животновъдството. Тенденциите в животновъдството се различават за отделните видове животни. Изменението в броя на животните по видове се дължи главно на новите условия и възможностите, които предлага аграрната политика на страната, а също така и възможностите за подпомагане от Програмата за развитие на селските райони.

Селскостопанското производство основно е съсредоточено в съществуващите кооперации и едноличните стопанства. Определящо в общината е отглеждането на тютюн, зърнено-фуражни култури, зеленчуци, овощни насаждения и др. Отглеждането на тютюн все още е основен поминък за по-голямата част от населението в общината.

Развитието на животновъдството, особено на говедовъдството е приоритет, произтичащ от особеното географско разположение на района. Наличието на многобройни пасища е предпоставка за развитието на животновъдството и отглеждането на говеда, овце и кози. На този етап в селското стопанство е изключително важно да се изградят конкурентни и стабилни стопански единици.

Като второстепенна селскостопанска дейност е отглеждането на лозя. Общата площ на лозовите масиви е 8 236 дка. Регионът е прочут с лозовите си насаждения, концентрирани основно в землищата на селата Стамболово, Царева поляна, Поповец, Тънково и Малък извор. Тук се произвежда известното "Мерло от Стамболово". Добиваното грозде позволява да се поддържа винопроизводството в общината.

Община Стамболово има разработени технически проекти за възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности:

- „Изграждане на кула и технически съоръжения за детекция и превенция на горски пожари ”;
- „Ремонтно-възстановителни работи на водоем – ПИ №000253 в землището на с. Голям извор”;
- „Ремонтно-възстановителни работи на водоем – ПИ №000142 в землището на с. Воденци”.

Приоритет 2. Постигане на интелигентен икономически растеж и икономическо сближаване чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на инвестициите и повишаване качеството на човешкия ресурс.

Този приоритет отразява състоянието и тенденциите на изменение на основните демографски характеристики в общината, състоянието на заетостта и безработицата, търсенето на работна сила на пазара на труда, здравеопазването, социалните дейности и социалното подпомагане, образованието, квалификацията и чуждоезиковата подготовка на местното население. Друг акцент, който се поставя в ОПР 2014-2020г. е обучението и подобрената информираност на местното население за европейските структурни политики, европейските стандарти и международните пазари, както и подобрените услуги за гражданите.

В областта на **туризма** са планирани мерки, които насърчават развитието на почти всички видове туризъм – развлекателен, познавателен, културен, религиозен, екологичен, селски, ловен, спортен, ваканционен и др.

През 2016 г. бяха реализирани следните проекти:

1. **„ Регионална програма”** за осигуряване на заетост на продължително безработни лица, регистрирани в бюро по труда.
2. **„ Обучение и заетост на млади хора”** за осигуряване на заетост, чрез подаване на заявка от Общината за участие в дирекция „Бюро по труда“.
3. **„ Внедряване на мерки по енергийна ефективност в Административна сграда и СОУ "Св. Климент Охридски" - Община Стамболово, с. Стамболово ”** – Икономия на енергия в сградата.
4. **„ Насърчаване на социалното включване за независим живот в Община Стамболово ”** за предоставяне на социалната услуга „Личен асистент” и „ Домашен помощник“- 46 лица с трайни увреждания, 25 възрастни над 65 години със затруднения или невъзможност за самообслужване като за тях бяха назначени 46 лични асистенти и 16 домашни помощника.
5. **„ Приеми ме 2015”** е насочена към усъвършенстване и разширяване обхвата на услугата „приемна грижа" и затвърждаване предоставянето ѝ на местно ниво като алтернативна форма за отглеждане на деца в риск в семейна среда.

6. **„Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ по м.19 Водено от общностите местно развитие-** • Разработен ситуационен анализ на територията на базата на събрани материали, статистически данни и анкетни проучвания на територията на общините Стамболово и Кърджали; Обучен: екип, местни лидери и на потенциалните бенефициенти; Разработена Стратегия за местно развитие; Сформиран и съдебно регистриран МИГ; Популяризирана стратегия и подготвено населението за нейната реализация.
7. **„ Осигуряване на топъл обяд“** е насочен към подпомагането на лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 ППЗСП, лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях, самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии - за осигурителен стаж и възраст; за инвалидност; наследствени пенсии.

Приоритет 3. Интегрирано развитие на общината чрез изграждане на инфраструктурни мрежи и услуги, обезпечавачи по-висок стандарт на живота.

Интервенциите в тази приоритетна област са насочени към развитие на социалната, здравната, спортна и образователната инфраструктура. Изграждането на интегрирана инфраструктура осигурява условия за по-висок стандарт на живота, които са особено важни за задържане на младите хора и за привличане на нови жители на територията.

Всяка година през месец юли се организира културната проява „Фестивалът на хляба“ в с.Рабово, който е посветен на лимеца, смятан за най-старата житна култура в България. По време на фестивала се проследява пътя на хляба от лимец – от жътвата през вършеенето, отвяването на зърното, меленето, месенето до изпичането му, както и се предоставя възможността да се опита прясно изпечен хляб.

Организира се ежегодно през пролетта традиционна общинска спартакиада . В нея участват жители от всичките 26 населени места в общината .

Изградена е детска площадка в с. Царева поляна по проект към ПУДООС.

Приоритет 4. Подобряване на техническата инфраструктура, рехабилитация на уличната настилка, благоустрояване на обществената среда и пространства.

Инвестициите в местната инфраструктура са основен фактор за постигане конкурентноспособност на общинската икономика, осигуряване качество на живот, за повишаване мобилността на населението и навлизане на информационните и комуникационни технологии. Развитието на инфраструктурата е важно условие за стимулиране на стопанската активност на бизнеса, навлизането на външни инвестиции и подобряването на условията за живот на местната общност.

1. Обновен (ремонтиран) централен площад в село Долно Ботево.

2. Изградени улици в селата Пчелари и Лясковец.

3. Изградена частична канализация в селата Балкан, Воденци, Светослав и Силен.

Приоритет 5. Подобряване качествата на околната среда, устойчиво използване на природните ресурси и превенция на климатичните промени.

Устойчивото развитие на общината е свързано със съхраняване и подобряване на показателите за състоянието на околната среда, превенцията на екологичните рискове, както и поддържане и развитие на зелена система на територията на общината. Озеленяването на градската среда, екологичното образование и въвеждането на механизми за стимулиране на

енергийната ефективност на промишлени и битови сгради са важни за решаване проблеми през следващия програмен период.

Мерките, включени в тази приоритетна област, целят да осигурят съхраняването на природата и околната среда за максимално използване потенциала на местните ресурси на община Стамболово и превръщането ѝ в привлекателно място за живеене и бизнес. В ОПР се залага на използването на местния потенциал, както и на развитието на европейското териториално сътрудничество като възможност за повишаване качеството на живот и преодоляване на проблемите в областта на околната среда на територията на общината.

Приоритет 6. Опазване на биоразнообразието и екосистемите.

Опазването, поддържането и възстановяването на биологичното разнообразие като част от природния потенциал е важен приоритет за устойчиво развитие на общината – актуализиране на Програмата за опазване на околната среда, разработване на планове за управление на защитени територии, защитени зони по „Натура 2000“ и изпълнението на конкретните мерки за тяхното изпълнение.

Аспектите, в които е необходимо да бъдат предприети мерки, са насочени към поддържане на чистотата на въздуха, водите и почвите, надеждното функциониране на системата за мониторинг и управление на околната среда.

Значението на екологичната политика и на нейното интегриране в другите политически области става все по-важно, което налага непрекъснато да се работи за постигането на максимална ефективност, икономическа рационалност и прозрачност.

Приоритет 7. Добро управление и публичност.

Приоритетът включва мерки, насочени към развитие капацитета на местната администрация за подобряване на административните услуги и местното управление. Областите на въздействие, както и съответстващите им мерки, свързани с реализацията на приоритетната област, са:

Подобряване на качеството и оборудването на техническата инфраструктура, обезпечаваща административното обслужване на населението и бизнеса;

Повишаване на административния капацитет чрез обучения и технологични нововъведения;

Повишаване капацитета на местната администрация за управление на проекти;

Разработване на цифрови кадастрални карти;

Осигуряване на устойчиво и хармонично устройствено планиране на територията чрез разработване на устройствени планове, които да осигуряват комплексно, интегрирано и устойчиво развитие на населените места.

1. Благоустрояване на обекти на общественото обслужване за по-добър достъп до основните обществени услуги- Ремонти на кметства в селата Маджари, Кладенец, Поповец, Зимовина, Воденци, Рабово, Голобрадово, Войводенец, Долно поле и Царева поляна.

III. Предприети действия за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана

1. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данните.

1. Наблюдение на Плана.

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие, съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на Плана.

На първо място трябва да се отбележи, че общинската администрация няма специално обособени механизми за събиране, обработка и анализ на данни. Общоприета практика е винаги да се отделя максималното от общинския бюджет за подобряване условията на живот на гражданите на територията на общината. В последните години финансиране на различни видове дейности са търси предимно, чрез проекти по Оперативните програми, Структурните фондове на Европейския съюз и други донорски програми.

Наблюдението върху резултатите от реализиране на Общинския план за развитие се осъществява посредством:

- анализ на индикаторите за резултат и количество, които са разписани за постигане във всеки един от проектите с външно или собствено финансиране;
- анализиране на данни от общински регистри за различните публични услуги, предлагани от Общината;
- набиране на статистическа информация от различни институции и анализ на данните.

В съответствие с чл. 91, ал. 2 от ППЗРР, за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се разработва годишен доклад, който се публикува на интернет страницата на общината.

2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми.

Основна пречка при осъществяване на дейностите на Общинския план за развитие може да се отбележи и липсата на голям обем средства и амортизацията на инфраструктурата на територията на общината, подобряването на състоянието на която пък от друга страна изисква значителен обем от средства.

Липса на активно действащи НПО на територията на общината.

Липса на стопански субекти, отворени към създаване на публично – частно партньорство за реализацията на мащабни проекти.

Приоритетно бяха заложили средства за изпълнение на започнатите обекти и за съфинансиране по програми.

3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР.

На сайта на общината се намира Общинският план за развитие на община Стамболово за периода 2014-2020 г. Там ще бъде публикувани и докладите за наблюдение изпълнението на ОПР за 2014-2020 г.

В рамките на всеки проект са предвидени мерки и адекватни действия за информиране и публичност, в т.ч. периодични информационни кампании сред целевите групи, публикации на сайта на общината, пресконференции, публикации в регионални и национални медии.

4. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината.

Общинският план за развитие на общината е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие. Пряко кореспондира с Областната стратегия за развитие на област Хасково и индиректно с Регионалния план за развитие на Южен централен район.

5. Мерки за прилагане принципа на партньорство.

Поради ограниченият брой неправителствени организации, както и липсата на представителни организации на бизнеса на местно ниво, основните партньори в изпълнението и наблюдението на ОПР са: общинската администрация, читалищата, Общински съвет, училища, детски градини, групи от хора.

В процеса на реализация на ОПР се прилага принципа на партньорство най – вече в областта на реализация на проекти от общинско значение. Това са предимно проекти в областта на социалните услуги, младежки дейности, спорта.

6. Резултати от извършени оценки към края на съответната година;

През месец декември 2014 г., съгласно Закона за регионалното развитие от независими експерти бе извършен Доклад за последваща оценка за изпълнението на Общинския план за развитие на община Стамболово за периода 2007-2013 г.

IV. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Отчетния период се характеризира с реализирани значителен брой дейности за подобряване условията, качеството на живот на населението на общината.

Ангажиментите на Общината са свързани с поддържането и обновяването на общинската транспортна инфраструктура, уличната мрежа, водоснабдителна и канализационна инфраструктура, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на публичните разходи за енергия. Осигуряване на финансови ресурси за развитието на техническата инфраструктура е сериозно предизвикателство пред администрацията, предвид на нейната значимост за интегрираното социално-икономическо развитие и привличането на нови инвеститори в общината.

В резултат на икономическата криза е намален интереса на бизнеса за нови инвестиции в общината.

Местният трудов пазар се характеризира с високи нива на безработица, с наличие на неравнопоставени групи на пазара на труда; нерегламентирана сезонна заетост и ограничено търсене на труд, неадекватно образователно-квалификационно ниво на свободните човешки ресурси спрямо потребностите на работодателите.

Създадена е добра проектна готовност и база данни с проектни предложения, за които се търсят възможности за финансиране.

Препоръките за подобряване на резултатите от изпълнението и наблюдението на ОПР:

В ОПР за 2014-2020 г. е създадена система за наблюдение на изпълнението на общинския план, която позволява отчитане на напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитието на общината въз основа на обективна информация и данни.